

Flere kvinder i manderoller

Både på teateret og i film får kvinder roller, der oprindeligt var skrevet til mænd. En del af legen med kønnet på teaterscenen handler om ligestillingen i samfundet og om opbrud i kønsnormerne.

Erindringer og smukke stillfotos

Årets bøger om teater- og filmpersonligheder bugner af spændende læsning i alt fra erindringsform til coffee table-bøger. Vi springer kritiske anmeldelser over, og giver en stribe anbefalinger op til jul.

Kollegerne på de sociale medier

Hvis du ikke har bevæget dig så meget rundt på de sociale medier, kan det virke indviklet. Men du kommer legende let tæt på teatret med Facebook, Instagram og Twitter. Guide til noviceerne.

#08 2016

MAGASINET

SCENELIV

SANG • DANS • TEATER • FILM / UDGIVET AF DANSK SKUESPILLERFORBUND

Interview med
Peter Schrøder:

Teaterbyggeren i Vendsyssel

Danmark er mere anarkistisk

- tema om at være fremmed i den danske skuespillerbranche

SEKRETARIAT FOR DANSK SKUESPILLERFORBUND OG FILMEX

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund

og udkommer 8 gange årligt.
Oplag: 2.700 eks. - Abonnement: 425 kr. årligt

MAGASINET SCENELIV

Dansk Skuespillerforbund,
Tagensvej 85, 3. sal
2200 København N
Telefon: 33 24 22 00
Fax: 33 24 81 59
Mandag-fredag 9-12 og 13-15.
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve og lign. sendes til:
ck@skuespillerforbundet.dk
Redaktion: Charlotte Kiberg (redaktør),
Katja Holm (ansvarshavende).

Annoncer sendes til: Jette Rydder
jr@skuespillerforbundet.dk.
(Debatindlæg, anmeldelser, mindeord osv. må
maks. fylde 2800 anslag inkl. mellemrum.)

Tryk: KLS Grafisk Hus.
Design: FXA

ANNONCEPRISER OG FORMATER (b x h)

Helside annonce (170 x 270) 9.000 kr.
Bagsiden (190 x 260 + beskæring) 9.000 kr.
2/3 side annonce (170 x 192) 6.500 kr.
1/2 side annonce (170 x 133) 5.000 kr.
1/3 side annonce - horisontal (170 x 60) 2.500 kr.
1/3 side annonce - vertikal (54 x 270) 3.500 kr.
Visitkort-annonce (83 x 58) 700 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)
Medlemsannoncer (83 x 58) 350 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)

Annoncemateriale skal afleveres i pdf-format.
Alle priser tillægges moms.
Særlige annonceønsker:
Kontakt Jette Rydder - tlf. 33 24 22 00

DSF'S BESTYRELSE

Katja Holm (formand), Daniel Bevensee, Adam
Brix, Christian Damsgaard, Andreas Jebro,
Peder Holm Johansen, Peter Christoffersen,
Max-Emil Nissen, Magnus Bruun, Anne Voigt
Christiansen, Søren Bang Jensen, Rebekka
Lund, Johanne Nørregård-Nielsen, Benjamin Boe
Rasmussen, Ulla Ricklander, Andrea Deres
(suppleant)

DSF'S SEKRETARIAT

Formand: Katja Holm
Sekretariatschef: Anna-Katrine Olsen
Vicesekretariatschef: Kim Hansen
Kommunikationschef: Charlotte Kiberg
Chefjurist: Maj Hagstrøm
Juridiske konsulenter: Magnus Homann Poulsen,
Jørgen Byrdal Kloch Larsen, Morten Lisby
Socialkonsulent: Nanna Møller
Sekretær: Hanne Arlund
Kursuskoordinator: Karin Iwersen
Sekretær for formand og sekretariatschef:
Tine Fangel
Regnskabschef og Filmex: Heidi Holm Madsen
Webmaster og Filmex: Jette Rydder
Håndbog og Filmex: Kristine Staffeldt
IT- manager og Filmex: Sengül Kaya-Mortensen
Projektmedarbejder: Kasper Grande
Reception: Bente Wittenborg

541 Trykkeri 016

No. 001
KLIMA-NEUTRAL
TRYKSAG

MIX
Papir fra
ansvarlige kilder
FSC® C022933

DEADLINE TIL NÆSTE NUMMER: 4. JANUAR 2017

Generalforsamling og sommerfest

Dansk Skuespillerforbund holder generalforsamling og sommerfest søndag 21. maj fra klokken 12.00. Der er valg til bestyrelsen, så kom ud af busken og stil op for dit forbund - vi har brug for dig.

Alle kandidater kan melde sig frem til 11. marts, og husk endelig, at din tilmelding skal være vedlagt en personlig præsentation på højst en halv A4-side.

Som en særlig service til dig, der bor langt væk eller af andre grunde ikke kan deltage, er der i år mulighed for at se og høre generalforsamlingen på din tablet eller smartphone. Det eneste, du skal gøre, er at downloade app'en CPOBit fra Audux. Benytter du en PC, så sender vi et link til livestreamingen lidt før generalforsamlingen, så du kan følge med i det hele.

Vi håber, at rigtig mange medlemmer møder op og vanen tro er med til at gøre dagen både faglig og festlig. Mere information følger i næste nummer af "Sceneliv".

Mange hilsner
Generalforsamlingsudvalget

Invitation til Nytårskur

Dansk Skuespillerforbunds bestyrelse og sekretariat ønsker dig en glædelig jul og et lykkebringende nytår og inviterer ligesom sidste år alle medlemmer til nytårskur.

Lørdag 21. januar fra kl. 16.00 på Tagensvej 85, 2. sal.

Sig velkommen til det nye år med gode kolleger, når vi inviterer på lidt lækkert til ganen. Vi glæder os meget til at se dig.

Audition

Så holder DSF Studio igen audition for operasangere, elevmedlemmer hos O.A. og solistklassen, der er medlem af Dansk Skuespillerforbund.

Foresyngningen kommer til at foregå på Det Ny Teater mandag 20. februar kl. 10.30-17.30

Benyt tilmeldingsformularen på forbundets hjemmeside, se under "Opera-nyt". Her kan du også finde mere information om arrangementet.

Vær opmærksom på, at tilmelding kun kan ske i perioden søndag 15. januar 2017 kl. 8.00 til og med søndag 22. januar 2017 kl. 24.00. Alle tilmeldinger uden for dette tidsrum vil være ugyldige.

Vi glæder os til at se jer
Mange hilsner
Operaudvalget

Runde fødselsdage

Sacha World	28. december	75 år
Mette Kolding	5. januar	50 år
Peter Lennart Aude	19. januar	60 år
Morten Abildstrøm	22. januar	60 år

5

#08 2016

FLERE KVINDER I MANDEROLLER 5

Både på teatret og i filmverdenen spiller flere kvinder roller, der egentlig var skrevet til mænd.

"De traditionelle kønsroller i klassiske teaterstykker afspejler ikke verden af i dag, og det giver en indholdsmæssig slagside. Hvis man hele tiden ser ikke-handlende karakterer af sit eget køn på scenen, blir man altså lidt træt," siger teaterinstruktør Elisa Kragerup, der også gerne ser flere mænd i kvinderoller.

ERINDRINGER OG SMUKKE STILLFOTOS 8

Årets bøger om teater- og filmpersonligheder bugner af spændende læsning i alt fra erindringsform til coffee table-bøger. Læs om dengang Mads Mikkelsen dansede i Cirkusrevyen, nyd en serie ekstraordinært smukke billeder af Helle Virkner og forstå, hvad der førte til Klydernes endeligt. Vi springer de kritiske anmeldelser over, men bringer en stribe anbefalinger op til jul.

TEATERBYGGEREN I VENDSYSSEL 10

I ni år er en stor del af Peter Schrøders liv gået med at skabe det nye Vendsyssel Teater, et enestående teaterhus, der blandt andet rummer en avanceret løsning på, hvordan man understøtter en intim kontakt mellem skuespillere og publikum. Vendsyssel Teater har indtil nu boet i en gymnastiksal i en nedlagt skole. Alligevel – eller måske i virkeligheden derfor – tøvede Peter Schrøder først med at tage imod tilbuddet om en ny start.

FØLG KOLLEGERNE PÅ DE SOCIALE MEDIER 16

Hvis du ikke har bevæget dig så meget rundt på de sociale medier, kan det virke indviklet. Men med din smartphone kommer du legende let tættere på teatret med Facebook, Instagram og Twitter. Som kunstner er der mulighed for at følge godt med i, hvad kollegerne laver, og som forbruger af forestillinger er der al mulighed for at få næret sin nysgerrighed også helt tidligt i skabelsesprocessen. Dette er en guide til noviceerne.

DANMARK ER MERE ANARKISTISK 18

Som udlænding kan det være svært at bryde igennem til den danske skuespillerbranche – selv med et imponerende CV i rygsækken er ikke mindst sproget en hurdle. Til gengæld er arbejdsvilkårene bedre og respekten for dit arbejde større. Ja, faktisk er kvaliteten og miljøet helt enestående herhjemme, mener fire udenlandske skuespillere bosiddende i Danmark. Og der er masser af muligheder, hvis man tør tænke lidt utraditionelt.

FORSIDEFOTO:

Peter Schrøder, kunstnerisk chef på Vendsyssel Teater.
Foto af Tao Lytzen.

10

16

18

Nyt udefra

Sådan lærer du accent

I et interview med avisen The New York Times gav skuespilleren Sarah Jones for nylig gode råd om, hvordan man tilegner sig en accent. Hun spiller selv seks meget forskellige prostituerede i et nyt soloshow med titlen 'Sell/Buy/Date' blandt andet en ældre jødisk kvinde og en yngre sort rapper-type. For at ramme accenten tager Sarah Jones altid udgangspunkt i mennesket bag ordene, og det kræver hårdt arbejde. Aflytning af lydoptagelser, visning af film og allerhelst også møder med personer i levende live, så hun får mulighed for at høre sproget i slow motion og den samme sætning sagt i forskellige situationer. Dernæst er det en god idé at skrive noget af dialogen ned, fordi det kan hjælpe med til at finde den rigtige udtale. En coach til dialogen kan også være nødvendig, så man bliver lyttet til udefra. Det lyder banalt, men herfra gælder det så blot om at øve sig igen og igen.

Rygter i London

Hjemmesiden Londontheatre.co.uk har en rygtebørs, der kan være nok så interessant at læse. I den nyeste udgave fra anden del af november kolporteres der flittigt stort som småt. Til næste år får vi den gamle Queen musical 'We Will Rock You' at se i den nye Royal Arena i København, mens der i London angiveligt bakses med en mulig fortsættelse. Arbejdstitlen er 'The Show Must Go On' og den skulle igen være skrevet af Ben Elton. Det forlyder også, at Kelsey Grammer fra tv-serien 'Frasier' skal være med i en teaterudgave af 'Finding Neverland' i Westend, som han var det på Broadway i sin tid. I øjeblikket er der også gang i arbejdet med en musical baseret på 'Bridget Jones' dagbog'. Sidst, men bestemt ikke mindst, vigtigt skal det nævnes, at 80-årige Glenda Jackson er med i 'King Lear' på The Old Vic året ud, og nu forlyder det, at opsætningen vil finde et hjem både i Westend men også på Broadway i løbet af næste kalenderår.

Bedste film om teater

På hjemmesiden taste-ofcinema.com morede man sig sidste år med at brygge en liste over de 30 bedste film, der har noget med teater at gøre. Selv om det er et stykke tid siden, er listen værd at lade øjnene glide ned over. Listen er lavet kronologisk med de ældste film først, så det kan anbefales at gå til hjemmesiden og læse videre om de nyeste film for at få det hele med. Har man ikke lige en computer ved hånden, kan det afsløres, at 'Birdman' med Michael Keaton er med som den allersidste film på listen. Her er de ti første:

- Les enfants du Paradis (1945)
- All About Eve (1950)
- The Band Wagon (1953)
- Floating Weeds (1959)
- The Producers (1968)
- Theatre of Blood (1973)
- Opening Night (1977)
- All That Jazz (1979)
- Le dernier Metro (1980)
- Mefisto (1981)

Følg med i videoblog fra Broadway

Teaterwebsitet www.broadway.com bringer af og til videoblogs fra nogle af de medvirkende i teaterstykker på Broadway. Konceptet er enkelt. En skuespiller eller en instruktør eller et andet teatermenneske bliver udstyret med et videokamera og rapporterer fra deres arbejde gennem et par måneder. I hele november, december og januar vil Sheryl Lee Ralph således otte gange poste en videoblog om sin medvirken i 'Wicked'. Hun begyndte 24. november og har kaldt bloggen for 'Call Me Madame' opkaldt efter hendes rolle som Madam Morrible. Sheryl Lee Ralph blev nomineret til en Tony for sin rolle som Deena, da 'Dreamgirls' havde premieresæson på Broadway, og siden har hun arbejdet sig et godt stykke op i stjernehierarkiet.

Flere kvinder spiller manderoller

I dag dukker der stadig flere eksempler op på kvinder, der spiller roller, som oprindeligt var skrevet til mænd. Både på teatret og i filmverdenen. Det skyldes, at mange af de ældre teaterstykker ikke afspejler samfundet, som det er i dag. Men der er har nu altid været leget med kønsroller i teatret, påpeger teaterforsker.

Maria Rossing og Karen-Lise Mynster i 'Ødipus og Antigone'. Karen-Lise Mynster ses her i rollen som Kong Kreon.
Foto Natascha Rydvald.

Af Jacob Wendt Jensen

Sidste år spillede Ellen Hillingsø Prospero i Shakespeares 'Stormen' på Teater V. Rollen er skrevet som en mandlig karakter, men det giver ny dynamik at give den til en kvinde. I øjeblikket spiller Glenda Jackson hovedrollen i 'King Lear' på scenen i London. Det samme skete på Det Kongelige Teater i forsommeren i år, hvor Karen-Lise Mynster spillede Kong Kreon i Sofokles 'Ødipus og Antigone'.

Stykket på Det Kongelige Teater er instrueret af Elisa Kragerup, der i skrivende stund forbereder Giovanni Boccacios 'Decameron' på Nationalteatret i Oslo. I udgangspunktet er der i stykket syv roller til kvinder og tre til mænd, men hun planlægger fem skuespillere af hvert køn. Der er i sandhed opbrud i teatret på den kønsmæssige front i disse år.

Elisa Kragerup har flere gange eksperimenteret med at bytte køn i teaterstykker. Hun oplever, at så længe tolkningen af rollen giver mening, og der er psykologisk belæg for ændringerne, accepterer nutidens publikum det meste.

Større frihed på teatret

I 'Ødipus og Antigone' er der ud over Kong Kreon også rollen som Teiresias, spåmand og sandseer, der spilles af en kvinde, nemlig Marie Dalsgaard.

"På vej ud fra en af forpremiererne på 'Ødipus og Antigone', bemærkede et medlem af publikum, at det var lidt mærkeligt, at Teiresias blev spillet af en ung kvinde, når det var en mandlig karakter. Det forstod jeg godt, set i et traditionelt opførelses-

perspektiv, men hvis man læser den gamle græske myte om Teiresias, har han faktisk levet i 7 år som kvinde. Ved at lade karakteren spille af en kvinde ligger der en enorm frisættelse af energi og udvidelse af vores oplevelse af stykket og af vores begrebsverden. Man kan tage det som et eksempel på, at man i teatret har en større frihed i forhold til køn og cast, end vi mange gange ser det i for eksempel filmens verden," siger Elisa Kragerup.

Hun forvandlede også i sin tid fyrsten i 'Romeo og Julie' fra en mand til en kvinde, der blev spillet af Signe Egholm Olsen og Benvolio, der blev spillet af Helle Fagralid. Hun overvejede endda at bytte rundt på køn i Mozarts 'Figaros bryllup', men i operaen er den slags mere låst, fordi karaktererne så at sige skal synges. Undtagelsen er Cherubino, der er en ung mand, men hvis parti normalt synges og spilles af en kvindelig mezzosopran.

Fra objekt til subjekt

Når Elisa Kragerup læser klassiske dramaer med henblik på at opføre dem på teatret, leder hun efter karakterer, som hun selv som kvinde, kan spejle sig i.

"Mange kvinder, jeg kender, kan bedre leve sig ind i Hamlet frem for Ofelia. Det er jo typisk den mandlige hovedrolle, der er protagonisten, og som står i de største og mest interessante dilemmaer. Groft sagt er det manden, der er den agerende, hvor kvinden er den mere reaktive i teaterstykket. Kvinderne i de klassiske teaterstykker bliver objektet i historien, og der er flere måder at gøre dem til subjekter på. På en teaterscene kan man jo heldigvis påstå hvad som helst. To af forskellig hudfarve kan

være søskende eller en voksen kan spille et barn,” siger Elisa Kragerup, og fortsætter:

”De traditionelle kønsroller spejler ikke verden af i dag, og det giver en form for indholdsmæssig slagside i mange klassikere. Se for eksempel på klassiske Ibens-stykker, hvor lægen, præsten og advokaten som en selvfølge er en mandrolle, men der er ikke nødvendigvis anden dramatisk grund end, at den slags funktionærroller var mænd på den tid. På den baggrund virker det stift og mekanisk bare at reproducere fortiden.”

Den rette skuespiller

’Ødipus og Antigone’ gemmer på to kongedramaer i ét.

”Jeg har valgt at holde fast i den patriarkalske leder som Kong Kreon er. Det er den måde, han udøver magt på og den måde, han agerer med, hvad han mener er en nødvendig hårdhed. Samtidig må han kæmpe for sin egen svaghed. Som udgangspunkt ville jeg gerne have, at han blev spillet som en mandlig karakter og en far-figur, men tænkte at der også var noget interessant ved at kigge på handlekraftige kvindelige ledere. I det felt synes jeg bare, at Karen Lise-Mynster var et sindssygt godt bud,” siger Elisa Kragerup, og fortsætter:

”Kreon er en interessant karakter, der bliver fanget i sin stejle opfattelse af tingene og i sin konservatisme. I ham kan jeg godt se en skikkelse som Angela Merkel, der har en traditionel maskulinitet i sin fremtoning. Vi valgte et androgynt look til Karen-Lise Mynster a la Ziggy Stardust, hvor vi legede videre i spændet mellem mandekønnet og kvindeskønnet. På den måde fik vi et helt andet perspektiv på rollen end i en mere klassisk brug af en mandlig skuespiller.”

Birgitte Hjort Sørensen i rollen som Karsi i serien 'Game of Thrones'.

Teaterscenen som et spejl

Elisa Kragerup peger også på, at man hos Shakespeare i forvejen bruger forklædninger og mange former for rollebyt mellem mænd og kvinder.

”Det opfatter jeg som en slags frit lejde, hvis ellers man kan få det til at fungere. Jeg ville også gerne se flere mænd spille de klassiske kvindekarakterer – måske de mere offeragtige kvinder. Det vil tvinge os videre ud af de faste forestillinger, hvilket også er teatrets opgave. Vi skal vise publikum verden, så de kan genkende den, men vi skal helst også udvide verden for dem. Da vi lavede 'Shakespeares sonetter', havde vi som mål, at "mænd kysser mænd kysser kvinder". Kønsrollerne i samfundet er hele tiden i forandring, og det bør det, som foregår på teaterscenen, afspejle,” siger Elisa Kragerup.

En del af legen med kønnet på teaterscenen i øjeblikket handler om ligestillingen i samfundet, og hvordan der er opbrud i kønsnormerne.

Helen Mirren i hovedrollen som oberst Powel i filmen 'Eye in the Sky'. En rolle der oprindeligt var skrevet til en mand.

HOLLYWOOD

skifter også mænd ud med kvinder

I en polemisk bemærkning til den ulige fordeling af mænd og kvinder i hovedroller i film har manuskriptforfatter Christopher McQuarrie, der i sin tid skrev 'The Usual Suspects', givet sit bedste manuskriptforfatterertip til den engelske avis The Guardian: "Hvad med at ændre den velskrevne herrerolle til en kvinde eller den dårligt skrevne rolle til en kvinde til et talende æsel."

I langsomt stigende grad er man i Hollywood begyndt at overveje, om ikke nogle af de mandlige hovedroller kan ændres til kvindelige hovedroller. For eksempel er der snak om at genindspille 'Road House' (1989) med Ronda Rousey i hovedrollen i stedet for en mand a la Patrick Swayze fra originalen. I 'Game of Thrones' (2015) spillede Birgitte Hjort Sørensen Karsi. Hendes rolle var oprindeligt skrevet til en mand, men den blev ændret i skriveprocessen, hvor seriens forfattere syntes, det kunne være en skæg idé at gøre "ham" til mor.

Andre gange har instruktører og manuskriptforfattere været under pres for at ændre kvindelige hovedrolle til mænd, hvilket Denis Villeneuve dog stod imod i 'Sicario' (2015), hvor Emily Blunt spillede hovedrollen og det samme gjorde Alfonso Cuarón i 'Gravity' (2013), hvor han ikke veg en tomme, da der blandt cheferne i filmstudiet kom et ønske om, at hendes rolle blev forvandlet fra kvinde til mand.

Her er en stribe eksempler på roller, der på skrivestadiet var mænd og som endte med at gå til kvindelige skuespillere:

- 'Doctor Strange' (2016) med Tilda Swinton i en hovedrolle, der oprindeligt var en mand i tegneserien.
- 'Our Brand is Crisis' (2015) med Sandra Bullock i stedet for George Clooney.
- 'Øjnenes hemmelighed' (2015) med Julia Roberts.
- 'Eye in the Sky' (2015) med Helen Mirren.
- 'Elysium' (2013) med Jodie Foster.
- 'Salt' (2010) med Angelina Jolie.
- 'The 40 Year Old Virgin' (2005) med Jane Lynch.
- 'Flightplan' (2005) med Jodie Foster.
- 'Conan the Destroyer' (1984) med Grace Jones.
- 'Alien' (1979) med Sigourney Weaver.

'Ødipus og Antigone'. Foto: Natascha Rydvald.

"Hvis man hele tiden ser ikke-handlende karakterer af sit eget køn afbilledet på scenen, bliver man altså lidt træt. Det handler om troværdig repræsentation. Jeg er homoseksuel, og kan sagtens indleve mig i en mandlig rolle på scenen, men nogle gange vil jeg gerne se det perspektiv, at der udspiller sig en kærlighedsrelation mellem to kvinder eller to mænd for den sags skyld." Som et naturligt næste skridt efter kvindelige skuespillere, der spiller manderoller, ser Elisa Kragerup gerne nogle flere mænd i kvinderoller.

Kvinderne efter Shakespeare

Stig Jarl, lektor på Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, ser den nye trend i lyset af en meget lang tradition for cross-dressing – hvor køn og karakter byttes.

"Tager vi for eksempel Shakespeares stykker, spilles de til at begynde med i et samfund – det elizabethanske – hvor kvinder ikke accepteres som skuespillere. Alle Shakespeares kvinderoletter er skrevet til mandlige skuespillere. De unge piger til drenge, hvis stemmer endnu ikke var gået i overgang, mens de ældre kvinderoletter, der ofte har et komisk eller grotesk strejf, er skrevet til mere modne mænd. I nogle stykker forstærkes dette spil med kønnet af forklædningsituationer, 'bukserollen', hvor en kvindelig karakter forklæder sig som mand og herved kan agere langt friere i det kvindeundertrykkende samfund. 'Helligtrekongersaften' er et fint eksempel. Her er en pige – spillet af en dreng – der forklæder sig som mand for at komme i tjeneste som page hos en fyrste, som hun selvfølgelig forelsker sig i. Det pirrer og sender mangetydige signaler, som vi i dag kan have svært ved at tolke. Og forviklingen krydres ydermere, idet fyrsten er forelsket i en grevinde, som på sin side er forelsket i pagen, der jo altså er en forklædt pige, spillet af en dreng," siger Stig Jarl.

"Flere af de kvindekarakterer, som de elizabethanske mænd skulle gestalte på scenen, er skarpt tænkende og handlende. Som for eksempel Portia i 'Købmanden fra Venedig', der i en tilspidset situation redder den mand, hun er forelsket i ved selv forklædt som mand at optræde som jurist og både argumentere følelsesmæssigt stærkt for medmenneskelighed og koldt udpege de juridiske spidsfindigheder."

Først i 1660'erne kommer der kvindelige skuespillere på scenen i England, og samtidig ser vi en opblomstring af kvindelige dramatikere.

"Det betyder flere kvinderoletter og bukserollen bliver endnu mere populær. Man kan se det som en 'nu skal vi fandeme vise dem'-effekt, hvor der kommer flere nuancer og kvindelige egenskaber i stykkerne, og ikke mindst får kvindelig seksualitet større plads," forklarer Stig Jarl, "men det er altså også på den tid, at vi for alvor oplever kvinder præsenteret som sexobjekter på scenen."

Asta Nielsen og Hamlet

I nutiden, hvor kvinderne spiller stadig flere manderoller, er billedet mere sammensat, ifølge Stig Jarl.

"På den ene side ser vi nogle kvindelige skuespillere, der er interesseret i at få nye kunstneriske udfordringer og på den anden side lever vi i en tid, hvor kønnet er i spil som sjældent set tidligere. Der er altså både en kunstnerisk og en kønspolitisk side. Et tredje aspekt handler om arbejdsmarkedet, hvilket jo også er kønspolitisk. Men selv om den etablerede dramatik byder på færre interessante roller til kvindelige skuespillere over en vis alder, så tror jeg alligevel, at det er den kunstneriske udfordring, som er det vigtigste drive for cross-dressing," siger Stig Jarl.

Teaterforskeren peger også på, at det ikke er helt ukendt, at kvindelige skuespillere vælger mandlige karakterer.

"Både Asta Nielsen og den franske skuespillerinde Sarah Bernhardt spillede Hamlet. Det er naturligvis en spændende kunstnerisk udfordring for skuespilleren, men samtidig giver det helt nye fortolkningsmuligheder. I sin stumfilmsproduktion fra 1921 spillede Asta Nielsen således ikke Hamlet som mand, men som en kvinde, der var opdraget til at skjule sit køn og udgive sig for at være mand for på et tidspunkt at kunne overtage kongemagten."

Stig Jarl oplever, at hans studerende er stærkt optaget af kønsvinklen. Langt mere end for ti år siden:

"Den aktuelle diskussion er noget, der optager de studerende meget. Det giver ny indsigt i fænomenet køn i forhold til både kunstværk og samfund. Samtidig giver legen med kønnene også nye former for sanselige oplevelser, som både kan virke tiltrækkende og skræmmende."

Ellen Hillingsø i rollen som Propero i Shakespeares 'Stormen'. Rollen er skrevet som en mandlig karakter. Foto: Daniel Buchwald.

Erindringer og smukke **stillfotos**

Årets bunke af bøger om teater- og filmpersonligheder bugner af spændende læsning i alt fra erindringsform til coffee table-bøger. Instruktører, skuespillere og endda deres børn, har givet deres besyv med.

Af Jacob Wendt Jensen

Jeres guide til denne forhåbentligt lystfulde rundtur i stablen af bøger, der kan være relevante for medlemmerne af Dansk Skuespillerforbund, er en dårlig læser. Forstået på den måde, at jeg elsker næsten alt litteratur om film, teater, opera og dans. Jeg sluger det meste uden en, i første omgang, voldsom kritisk sans, fordi jeg er så interesseret i temaerne. Nu forholder det sig heldigvis så heldigt, at denne artikel ikke byder på kritiske anmeldelser men i stedet på en stribe anbefalinger.

Lad mig begynde med coffee table-bøgerne. Det er det her engelske begreb, der dækker over en bog så stor og flot, at den kan ligge fremme på kaffebordet som andre former for prydenstande. I år er der udkommet to af slagsen. Lindhardt og Ringhof ser ud til at have gjort det til deres speciale. 'Cirkusrevyen' udkom tidligt på året, og den byder på en systematisk gennemgang af alle cirkusrevyerne fra 1935 til og med 2015. Alt i alt 80 stykker.

Der er brugt et par sider på hvert års revy og på den plads fordeles tekst og foto ligeligt. Med så lidt tekst betyder det, at billederne vejer tungest og er det vigtigste ved bogen. Det er kosteligt at se Liva Weel stå i en cirkus-manege med ægte savsmuld i 1935 og opdage, at Mads Mikkelsen dansede i Cirkusrevyen i 1990, inden han blev skuespiller.

Helle Virker i luksusudgave

'Cirkusrevyen' er dog hurtigt fræset igennem og selv om billederne fortæller mange historier, må man konkludere, at den definitive bog om landets største revy stadig mangler.

Så er der mere gods i 'Helle Virkner' fra samme forlag og i samme store format. Teksten er da også en lettere forkortet udgave af hendes erindringsbog 'Hils fra mig og kongen', der oprindeligt udkom i 1994.

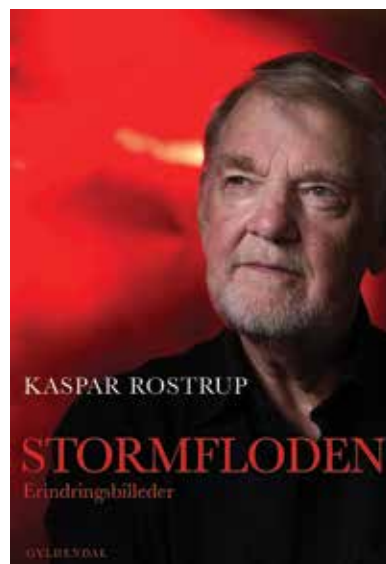
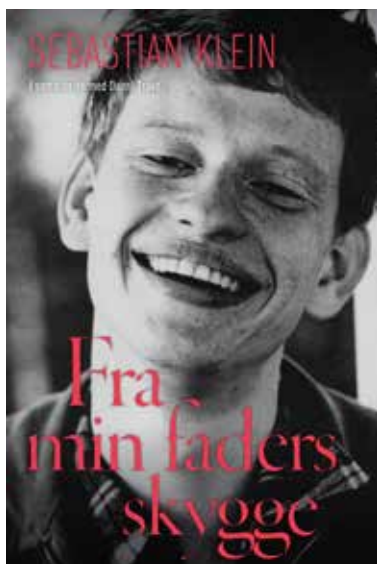
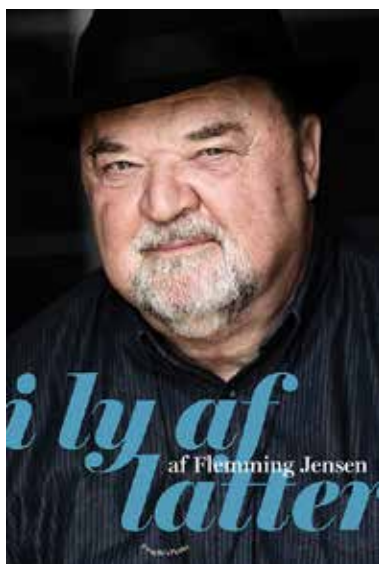
Nu er den gamle tekst pakket ind i et nyt forord af Malene Schwartz og et helt nyt udpluk af fotos af Helle Virkner, som jeg ikke vil tøve med at kalde helt ekstraordinært smuk med sine mandelformede øjne og forsigtige smil. I alt er der mere end 100 billeder, der alle får mindst en side alt boltre sig på. Det giver en helt ny oplevelse af Helle Virkner som både film- og teater-skuespiller, statsministerfrue, revystjerne og teaterdirektør. Hun var et dygtigt og ukueligt optimistisk menneske, men også et menneske, der ikke altid havde medgang i sit liv.

Læseoplevelsen på de store sider er fabelagtigt god, selv om skribenten Virkner går ulogisk og ukronologisk frem og faktisk ikke beskriver sit arbejde som skuespiller særligt detaljeret.

'I ly af latter' af Flemming Jensen, People'sPress. Er udkommet 8. november.

'Fra min faders skygge' af Sebastian Klein i samarbejde med Danni Travn, Politikens Forlag. Er udkommet 31. oktober.

'Stormfloden - erindringsbilleder' af Kaspar Rostrup, Gyldendal. Er udkommet 24. oktober.

Sammenlagt set føles bogen dog heldigvis udansk på den lækre og luksuriøse facon.

Rostrups rejse

For fire år siden udkom instruktør Kaspar Rostrups første erindringsbog 'Sølvfloden'. Den handlede om barndommen og ungdommen og nu er fortsættelsen 'Stormfloden' klar. Den dækker hele karrieren, som 76-årige Kaspar Rostrup efterhånden har været i gang med i 50 år.

I bogen går Rostrup uden indholdsfortegnelse direkte til sagen med et væld af kortere anekdoter om alt fra den spæde begyndelse som skuespiller over stribevis af de teaterstykker, han instruerede og frem til de kendte film. Vi møder et farverigt galleri af kolleger som Poul Glargaard, der var ikke så lidt af en slagsbror i sine unge dage, naturkraften Jens Okking og Clara Pontoppidan som ældre.

Buster Larsen fylder naturligvis godt i historien om skæbneforestillingen 'Jeppe på Bjerget' og lidt mindre i kapitlet, hvor Rostrup husker tilbage på den gang, han dublerede Buster Larsen. De glade dage med totalteater i Gladsaxe fylder behørigt meget og der sendes en rørende hilsen til Henning Carlsen blandt mange andre dejlige tidslommer.

Man mærker, at Kaspar Rostrup har været fuldt og helt til stede i sit teaterliv, og derfor er det værdifuldt, at der er kommet en bog ud af anstrengelserne, så vi andre på én gang kan føle noget af det samme og lære noget.

Wiedemanns blod, sved og tårer

Er der nogen, der formår at sætte ord på glæden ved at lave teater, og de anstrengelser det koster, er det instruktør Katrine Wiedemann. Jeg tør godt slå fast, at jeg aldrig har læst en bog om teater, hvor sproget er så nærværende, at bogstaverne i ordene nærmest danser rundt i sved og af og til lyser rødt. Rødt som i noget forbandet dragende og blodigt frastødende på samme tid.

Wiedemann kan kunsten at formidle sin passion, så man formentlig vil se teater på en helt ny måde bagefter og helt sikkert med ny respekt for de medvirkende. Men måske også med en hovedrysten over, hvor meget det koster at leve sit liv i kukkassen, der i Wiedemanns verden virker som en krydsning mellem den sødeste drik og den mest væmmelige gift. Med sætninger

som "Jeg ved, hvordan det føles, når hundrede mennesker træder én direkte på nervebanerne hver dag," "I teorien burde de døde dø rigtigt på scenen, men også det har jeg opgivet at kæmpe for" og "Forbandet at jeg skal være så bange. Er det en brist i mit talent eller er det netop mit talent?"

Forfatteren strør om sig med oneliners, der rammer teatrets væsen så præcist på kornet, at ni ud af ti forfattere vil blive misundelige på humoren, det livagtige og det essenseffektive i sproget. Jeg har læst bogen, men jeg har med sikkerhed ikke læst den for sidste gang. Og den kan også godt læses, selv om man ikke har set de teaterstykker, den handler om.

Stor bog om Klein

I årsopsamlings to sidste bøger er der en smal forbindelse. Både Flemming Jensen og Sebastian Klein kendte Jesper Klein. Sidstnævnte dog bedst, da han er søn af skuespilleren.

'I ly af latter' er Flemming Jensens erindringer, og de er på mange måder egensindigt præsenteret. Helt uden fotos - hvilket må siges at være ærgerligt - men til gengæld med rigeligt af Flemming Jensens pudsigt beskrevne oplevelser i teatrets verden. Han er god til at beskrive sine kolleger nuanceret uden at udlevere dem.

Til gengæld har man indtryk af, at der ikke er redigeret meget ud af det oprindelige manuskript, der står med små bogstaver på hele 442 sider. Men der er også meget at fortælle fra møder med Peter Belli, Donald Sutherland, Ove Sprogø, Holger Juul Hansen, Niels-Jørgen Kaiser og Omar Marzouk for blot at nævne nogle.

'Fra min faders skygge' tilhører ikke den genre, hvor en skuespiller eller en instruktør skriver om sig selv. Ej heller hvor en biografist beskriver et levet liv. Her er det Jesper Kleins søn, Sebastian Klein, der skriver om sin far. Meget har været skrevet om Jesper Kleins alkoholmisbrug i aviserne, men den del af hans liv udgør heldigvis kun en lille del af bogen.

Resten er et nænsomt fortalt, meget velskrevet og et generøst indblik i en kunstnerfamilie, hvor der lægges lige dele vægt på den praktiske hverdag og kunsten. For første gang har jeg for eksempel læst om Klydernes endeligt, Birger Jensens uhyggelige laster og helt ned i detaljerne, hvordan dynamikken kan være mellem et meget kendt menneske og et barn af det kendte menneske. Fint, følsomt og fremragende og hermed anbefalet.

'Helle Virkner' af Helle Virkner, Lindhardt og Ringhof. Er udkommet 7. oktober.

'Ved gudernes bord - om den umulige og nødvendige kunst' af Katrine Wiedemann, Gyldendal. Er udkommet 29. september.

'Cirkusrevyen' af Søren Anker Madsen og Ole Sønnichsen, Lindhardt og Ringhof. Er udkommet 27. maj.

Teaterbyggeren i Vendsyssel

I ni år er en stor del af skuespiller og kunstnerisk chef Peter Schrøders vågne timer gået med at skabe det nye Vendsyssel Teater, der blandt meget andet rummer en visionær og teknisk avanceret løsning på at understøtte en intim kontakt mellem skuespillere og publikum. Her fortæller han om den kraftpræstation, det er at skabe et unikt teaterhus i den danske provins.

Af Trine Wiese

En god blanding af flyttstress og sitrende forventning fylder i Peter Schrøders liv i ugerne op til weekenden 14. og 15. januar 2017, hvor det nye Vendsyssel Teater indvies.

"Vi er midt i en brydningstid, men det har vi indstillet os på. Så vi er lidt ekstra gode ved hinanden i denne her tid med flyttstress, og så har vores bygherre, Hjørring Kommune, heldigvis sat en meget dygtig mand på som projektleder. Han løser alle de praktiske småproblemer, der uvilkårligt opstår i sådan en omfattende flytning," fortæller Peter Schrøder, der først som teaterleder og siden som kunstnerisk chef har været en dynamo i den styrkeøvelse, det er at bygge et stort visionært teater- og oplevelseshus.

"Det har været en gave at få lov til at udfolde dette her fantastiske teaterhus, men det er også lidt uvirkeligt, at vi nu er ved at være i mål," slår Peter Schrøder fast.

En usædvanlig henvendelse

Det er ikke hver dag, en mindre dansk kommune henvender sig til det lokale kulturliv for at bede om hjælp til at sætte lokalområdet på Danmarkskortet. Men det var, hvad der skete for ni år siden, fortæller Peter Schrøder: "Det var Hjørring Kommune, der henvendte sig til Vendsyssel Teater. På det tidspunkt havde jeg været teaterleder i små fire år, og det var gået rigtig godt. Folk bakkede op, tilskuertallet var støt stigende, og vores høje kvalitet var blevet anerkendt både lokalt og på landsplan."

Peter Schrøder fortæller, at han blev kontaktet, fordi kommunen havde en række byfornyelsesplaner, målet var og er at gøre det mere populært at bosætte sig i området: "Og her gik man altså til et teater og ikke en lokal virksomhed for at generere en positiv dynamik og finde en egnet primus motor. Denne tilgang tjener politikerne til ære, for det var og er et fuldstændig enigt byråd, der har sanktioneret det her, hvilket er ganske opsigtsvækkende i et land, hvor kulturen fylder en brøkdel af nationalproduktet."

Peter Schrøders melding til kommunen var dog, at han i første omgang gerne ville have lov at tænke over idéen. Men hvad var der overhovedet at tænke over? Teatret havde hidtil haft til huse i en gymnastiksal i en nedlagt skole i Hjørring. Så det kunne vel kun gå fremad med rammerne?

"Min tøven lyder måske halvarrogant, men det var slet ikke ment sådan. Mange ville nok have sagt ja med det samme, og at det ikke kunne gå hurtigt nok. Men vi havde, de lidt usle rammer til trods, opbygget noget ganske unikt, og det ville vi for alt i verden ikke miste. Publikum var begejstrede for det intimitetsprincip, vores forestillinger var bygget op omkring, og denne forventning ville vi ikke skuffe. Folk skulle fortsat have mulighed for at være helt tæt på begivenhederne, vi skulle ikke have store kønsløse teatersale."

Inspiration fra Po-sletten

Efter den første henvendelse brugte Peter Schrøder et par år på at undersøge, hvordan han i et nyt teater kunne matche sine egne ambitioner med publikums forventninger og ønsker: "Jeg henvendte mig først til Det Kongelige Teater, hvor jeg har en fortid som skuespiller og har gode kontakter. Jeg var ret fascineret af det nye skuespilhus, og en meget sød mand – tidligere teknisk chef på det kongelige, Nikolaj Jensen, beskrev deres pro-

ces. Blandt andet havde de foretaget inspirationsrejser til nogle af de klassiske teatre på Po-sletten i Italien og til interessante teatre i London. Jeg besluttede mig for at fortage den samme rejse."

Teaterlederen drog derfor på en række rejser til Italien, hvor han lod sig fascinere og inspirere af blandt andre det lille renæssanceteater Teatro Farnese i Parma med den bevægelige scene. Ligesom han rejste til London og lod sig inspirere af et teater som Shakespeares Globe, der er en rekonstruktion af Globe Theatre. Det elizabethanske skuespilhus på den sydlige bred af Themsen, blev oprindeligt opført i 1599, så ødelagt ved en ildebrand, dernæst genopført og siden revet ned.

"Jeg opdagede hurtigt, at amfi-princippet var gennemgående og med de mange fantastiske teatre in mente, fostrede jeg tanken om, at vi kunne skabe et rum, der kunne skifte format ud fra de behov, som de enkelte forestillinger havde."

Peter Schrøder uddyber: "Hvis en forestilling passede til The Round, skulle de rammer være tilgængelige. Blev en forestilling derimod bedst forløst på den gode gammeldags kukkasse, så skulle det også være en mulighed. Vores tekniske chef Michael Simonsen var helt med på tankerne, så vi fremlagde dem for kommunen, og de var begejstrede."

Næste step var nu at få efterprøvet idéerne af tekniske eksperter. En lang række analyser blev gennemført i samarbejde med arkitekt og scenograf Steffen Aarfing, der er én af landets fremmeste rådgivere inden for sceneteknik og teaterbyggeri.

"Efterhånden fik vi grønt lys for, at de ambitiøse tanker kunne lade sig gøre. Det meget omfattende byggeprojekt blev beskrevet, og med en meget stor indsats fra lokalpolitikere, med borgmester Arne Bro i spidsen, faldt finansieringen på plads, og vi kunne gå i gang med en arkitektkonkurrence, der handlede om at skabe det her teaterhus, der ikke findes i Danmark i forvejen. Investorerne mente, at idéen var tilstrækkeligt fremtidssikret, og Schmidt Hammer Lassen Architects fik opgaven at skabe det her teaterhus, der er så enestående i Danmark."

En livsforlængende ro

Da Peter Schrøder startede som teaterleder i Vendsyssel i 2005 havde han ellers som udgangspunkt ingen som helst ambitioner om at medvirke til at realisere det kæmpe prestigeprojekt, det nye Vendsyssel Teater er.

"Der eksisterede jo ingen planer på dette tidspunkt, og min hustru Susanne (skuespilleren Susanne Heinrich red.) og jeg ønskede blot at få mulighed for at skabe fantastiske intime forestillinger og arbejde videre med det frodige teatermiljø, der findes og fandtes på egnen. Specielt Hjørring er et kulturelt mangefaceteret område," forklarer Peter Schrøder.

"Der er en lang amatørteatertradition i Vendsyssel, og det har været med til at generere det nuværende teaterliv. Hjørring, som jo er den største by, rummer nu den lokale teaterforening, Hjørring Revyen og Vendsyssel Egnsteater. Dertil lægger du friluftsspil, Danmarks mesterskabet i Amatørrevy, Lunderskovs-revyen plus det løse. Vi har et meget blomstrende teaterliv for så tyndt befolket et område."

Roen og den smukke natur i Vendsyssel var samtidig også noget, der trak i ægteparret: "Jeg har flyttet ualmindelig meget, også i min barndom, hvor min far var en omrejsende handels-

Vendsyssel Teaters nye teaterhus i Hjørring. Foto: Tao Lytzen.

mand, og familien, det vil sige min mor og jeg, måtte bare flytte med. Vi boede rigtig mange forskellige steder, og som voksen har jeg også flyttet rigtig meget rundt. Det er godt at føle roen i vores sommerhus nord for Hjørring. Vi oplever det livsforlængende at gå en lang tur langs havet med hunden. Og så har vi rigtig mange gode venner heroppe.”

Udkantsdanmark – ikke her!

Peter Schrøder og Susanne Heinrich kendte egnen og holdt meget af den, da de flyttede til Vendsyssel. Peter Schrøder var med i Hjørring Revyen tilbage i 1982 og købte et sommerhus nord for Hjørring i starten af 90'erne. Ægteparret har foruden sommerhuset en lejlighed i København, og de må fortsat konstatere, at der mentalt er længere fra København til Vendsyssel end omvendt.

”Det er jo underligt, for kigger man på en kilometertæller, står der det samme sjovt nok, om man kører den ene eller anden vej. Det er egentlig mærkeligt, og kommer sig sikkert meget af den skævvredne diskussion om udkantsdanmark,” siger Peter Schrøder og slår fast: ”Der er ikke meget udkantsdanmark over det område, jeg er i. Der er et blomstrende kultur- og handelsliv. Måske er nogle virksomheder lukket, og der er nok et svagt fald i befolkningstilvæksten, men kulturinstitutionerne tæt på Hjørring er af temmelig og forbavsende høj kvalitet. Uvidenheden i Københavnsområdet er stor, når det gælder Vendsyssel. Som jeg plejer at sige, så er København den største danske provinsby.”

Nils Klim skal vise teatrets format

De seneste ni år har Peter Schrøder deltaget i den langstrakte proces med at skabe det nye teater; fra de første spæde overve-

EFTER- OG
VIDERE
UDDANNELSE

DEN DANSKE
SCENEKUNST
SKOLE

ACTOR'S MASTER CLASS med KIRK BALTZ

Den amerikanske skuespiller og underviser har arbejdet med flere af Hollywoods største instruktører og har over 20 års erfaring med at undervise i Meisner- og Method Acting-teknikkerne. DDSKS Efter- og videreuddannelse kan nu præsentere hans Actor's Master Class i Danmark for første gang.

29. januar - 3. februar 2017 i Odsherred.

Læs mere på www.scenekunstkolen-efteruddannelsen.dk

jelser til godkendt projektbeskrivelsen, utallige udvalgs møder, arkitektkonkurrence, byggeriet med meget mere.

”Det er egentlig lidt uvirkeligt, og det er faktisk først nu, hvor jeg er begyndt at flytte ind i mit kontor i den nye bygning, at det er begyndt at gå op for mig, hvad det her egentlig er. Men helt siver det først ind, når premieren er overstået,” siger Peter Schrøder, der ikke falder helt til ro, før den første instruktion af den allerførste forestilling kommer i hus.

”Premieren skal være vel overstået, så jeg kan se, om teatret kan, hvad jeg har håbet på. Først da falder jeg helt til ro.”

Præmierestykket er 'gode gamle Holberg'; nemlig 'Niels Klims underjordiske rejse'. Dermed har Peter Schrøder valgt at instruere det stykke, han selv fik sit gennembrud med i 1973 på Gladsaxe Teater.

”Det er en rejsebeskrivelse, en fabel, der desværre har en stor aktualitet. Holberg beskriver, hvordan Niels Klim falder igennem et hul i jorden og opdager helt andre kulturer, et andet univers. Og han bruger det som afsæt for at beskrive forskellige europæiske kulturer, som Niels Klim, en halvstuderet røver fra Europa, ikke forstår. Han er overbevist om, at han, som eksponent for den europæiske kultur, står for alt, hvad der er godt, rigtigt og retskaffent.

Stykket rummer masser af humor, og så giver det mulighed for at afprøve mange af de ting, som det nye teatre satser på at kunne.

Vendsyssel Teater spiller en allersidste forestilling på det gamle teater op til jul. Administrationen er allerede flyttet til det nye, men selve hovedscenen mangler det sidste finish. Der er fortsat håndværkere rundt på gangene.

”Tiden er holdt takket være en meget dygtig entreprenør, ligesom budgettet er holdt, og sådan noget skaber stor respekt, især her i Vendsyssel. Her ved man godt, hvad en krone er værd!”

FAKTA

Det nye Vendsyssel Teater

- Ligger i Hjørring bymidte, tæt på byens øvrige kulturinstitutioner.
- Er på 4.200 kvadratmeter og rummer en teaterdel, der omfatter en stor sal (in the round), en lille sal (black box), prøvesal og backstage-arealer samt et 'Public Interior' med alt fra foyer til musiksal og restaurant. Den fleksible teatersal har plads til mellem 250 og 350 tilskuere.
- Arkitekten bag teaterhuset er Schmidt Hammer Lassen Architects.
- Det samlede budget for byggeriet er på 173 millioner kroner (inklusive grunden).
- Foruden Hjørring Kommune bidrager en række fonde til byggeriet, ENV-”Fonden”, Realdania og Det Obelske Familiefond.
- Indvielsen finder sted i weekenden 14. og 15. januar 2017.

Planen er at fejre det nye teater med en stor åbning 14. og 15. januar. Kulminerende med et stort show søndag aften. Prøverne på 'Niels Klims underjordiske rejse' starter 18. januar, og premieren er 17. marts.

Teatret skal vise sig frem bedst muligt, lyder det fra Peter Schrøder: ”Når man har fået de mange millioner, så skal man jo forsøge at vise, hvad det teatterum kan. Ellers ville man jo starte med at skuffe folk. Kravene til kvaliteten og de tekniske løsninger har været høje, vi har tænkt og beregnet på livet løs. Den intime kontakt mellem skuespillere og publikum skal være tilstede. Jeg har villet sikre mig, at uanset hvilket format, man spiller på, så skal publikum være helt tæt på begivenhederne.”

Peter Schrøders kontrakt udløber med udgangen af 2017. Herefter vil han fortsætte som ekstern konsulent.

Følg kollegerne på de sociale medier

Af Jacob Wendt Jensen

Hvis man ikke har prøvet at bevæge sig på de sociale medier, kan det ligne en jungle udefra. Men hvis man med sin smartphone i hånden har lyst til at komme tættere på teatret, er der mange muligheder både på Facebook, Instagram og Twitter.

Som skuespiller, danser eller operasanger er der mulighed for at følge med i, hvad kollegerne laver, men man kan også få næret sin nysgerrighed som forbruger af forestillinger med et indblik tidligt i skabelsesprocessen. Ethvert teater med respekt for sig selv er på Facebook. Her kan de reklamere for deres egne stykker ved at henvise til gode anmeldelser af deres stykker eller krydre nyhedsstrømmen med skægge små historier og nyheder fra teatret.

Instagram er et mere billedbåret medie, hvilket også passer godt til visuelle kunstarter som teater, dans og opera. Her får du fotos fra hele den kunstneriske proces og måske et billede fra premiereaftenen. Nævnes skal også Twitter, der jo er mediet, hvor man kan skabe sin egen nyhedsstrøm. Nu altså også med nyheder fra teatrets verden.

Størstedelen af medlemmerne af Dansk Skuespillerforbund er på Facebook i forvejen, så hvorfor ikke taste sine favoritteater ind i søgefeltet og følge dem der? Færre medlemmer er indtil videre på Instagram, der måske er det medie, der passer bedst til teatret og knap så mange er på Twitter.

I øjenhøjde med de teaterinteresserede

Susanne Møller Nielsen fra firmaet Socialemedier.dk er ekspert i, hvordan man skaber dialog på de sociale medier og i, hvordan man populært sagt kommer hjem i folks stuer.

"Inden for teaterverdenen har jeg især fulgt Det Kongelige Teater, der er gode til at bruge Facebook. De har været gode til at få Facebook-brugerne med om bag scenen. At komme med bag scenen giver jo teateroplevelsen en helt ny nerve. Kan man for eksempel fange essensen af Shakespeare i billeder og tekst på Facebook, kommer man i øjenhøjde med publikum," siger Susanne Møller Nielsen.

Meningen med indhold på Facebook er en del af markedsføringen for et teater, men det er samtidig at komme tættere på den kunstneriske proces, der også kan nære nørdens hunger efter viden.

"Bare at overføre den sædvanlige markedsføring direkte til de sociale medier, er ikke nok. Jeg anbefaler, at man som teater viser sig frem på en ny måde. Vi skal huske på, at teatrets nyheder bliver blandet med nyheder fra private venner, så budskaberne skal passe ind i det flow," siger Susanne Møller Nielsen.

Dialog skaber liv

Instagram er et billedbåret medie og derfor opfatter Susanne Møller Nielsen dette som et oplagt medie for teatrene. I sammenhæng med Facebook og Instagram bør Snapchat og Google+ også nævnes, men der er tale om to medier, der ikke egner sig specielt godt til teatret. Snapchat er for de helt unge og vil nok kun virke, hvis man står med et sjældent teaterstykke, der er rettet mod den målgruppe. Google+ er mest relevant i forhold til søgeoptimering.

En vigtig del af det at være til stede på de sociale medier er at kommunikere i øjenhøjde med teatrets publikum, men det er også at være i dialog med dem.

”Tilstedeværelsen på de sociale medier bliver først rigtig effektiv, hvis man formår at gå ind i en dialog med brugerne. Det kræver, at man bruger en del ressourcer på arbejdet. Dialog og hurtige svar skaber popularitet og liv på de sociale medier med likes og tilkendegivelser. Først ligger der altså et arbejde i at finde ud af, hvilke historier man vil fortælle. Det kræver bearbejde, men det kræver også, at man er klar til at gå galt i byen en gang imellem. Den slags vil ske, hvis man tør stille sig frem og fortælle om sig selv,” siger Susanne Møller Nielsen.

Hun peger på, at teatret er en visuel kunstart, der bærer muligheden for fotos og filmklip i sig som noget naturligt.

”Det giver muligheden for at levere et indhold, der bliver eksklusivt på de sociale medier. Når man er til stede på sociale medier, skal der lægges en strategi, og man kan ikke sætte hvem som helst uden erfaring til at have ansvaret alene. Som skuespiller på for eksempel Instagram gælder det om at være

synlig og personlig. Et pressebillede i ny og næ er ikke nok. Man må give noget af sig selv og svare på de kommentarer, der måtte komme,” siger Susanne Møller Nielsen.

Et godt råd, hvis man gerne vil eksperimentere med Instagram eller Twitter, er at sætte to aftner af og åbne en falske rødvin og eventuelt alliere sig med en god ven. Derfra kan man eksperimentere og finde ud af, om mediet er noget for en selv. Er det ikke det – jamen så er det bare tilbage til de gamle informationskilder.

**SOM MEDLEM AF DSF
FÅR DU 30% RABAT PÅ LICENS TIL**

www.b-indkomst.dk

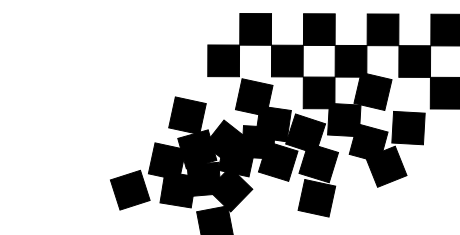
Nu kan du spare både tid og penge.

b-indkomst.dk sikrer bl.a., at du får alle dine honorarer, husker fradrag og undgår restskat. Licens til b-indkomst.dk er 100% fradragsberettiget.

Brug rabatkoden: **DSF17**

Læs mere på DSF's hjemmeside under medlemstilbud/andretilbud

CHESS

AUDITION

26. - 29. januar 2017 i København

Vi søger sangere til solistroller og ensemble.
Alle medvirkende skal være særdeles rutinerede sangere.
En del af (men ikke hele) ensemblet skal desuden være erfarne dansere.

Ansættelse: 4. december 2017 – 17. marts 2018
Premiere i Tivoli 19. januar 2018

Læs mere og tilmeld dig på
www.chessmusical.dk

”

Danmark er mere
anarkistisk ”

Som udlænding kan det være mere end almindelig svært at bryde igennem til den danske skuespillerbranche – selv med et imponerende CV i rygsækken. Men ifølge fire udenlandske skuespillere bosiddende i Danmark er kvaliteten og miljøet herhjemme enestående. Og der er faktisk masser af muligheder, hvis man ikke giver op og tænker lidt utraditionelt.

Af Søren Vejby

"Hvad kalder man det i dag i Danmark?" spørger Robert. "Altså, hvis man ikke er sort eller hvid, men en blanding. Kalder man det så stadig for omelet?"

Kunstnerisk leder Robert Parr kigger hen over mødebordet på skuespiller Henrik Steen Larsen. De er ved at udvikle en ny forestilling på Teater Fair Play i Holbæk.

Henrik ser på Robert, som var han idiot.

"Omelet?"

"Nej, vel," siger Rob. "Det er gammeldags. Men hvad kalder man det så nu?"

"Omelet?" gentager Henrik og forstår stadig absolut intet af, hvad hans kollega i mere end tyve år prøver at sige. Så ringer der pludselig en klokke. "Nåeh, du mener mulat!"

"Ja," siger Robert. "Hvad var det, jeg sagde?"

Skuespiller og instruktør Robert Parr har boet i Danmark i snart 30 år, men der er stadig et par sproglige smuttere.

Det samme gør sig gældende for manden, der i Sverige bliver kaldt for 'danskan', og i Danmark bliver omtalt som 'ham svenskeren' – skuespiller Thomas Gabrielsson, der startede karrieren i Teater La Balance og blandt andet har haft roller i tv-serierne 'Ørnen' og 'Livvagterne' og filmene 'En kærlighedshistorie' og 'En kongelig affære'.

Der er en snert af accent i hans udtryk, men den er svær at placere. Thomas Gabrielsson har boet og arbejdet i Danmark endnu længere end engelske Robert Parr – i mere end 30 år. Først da han åbner en lille dåse på bordet mellem os, tager en lille pose ud og sætter den drevent ind under overlæben, er han afsløret. Snus med lakridssmag. Han er altså svensker.

"Jeg kan ikke sige J," siger han.

Og hans tunge fylder da også unødigt meget i munden, da han udtaler den danske lyd af konsonanten.

"Jeg kan ikke sige hverken jordegern eller hjort," siger han med besvær og fortsætter med et smil: "Heldigvis er det sjældent, at man skal sige lige netop de to ord i et manus. Men hvis det sker, så laver jeg jordegern og hjort om til bæver og dådyr."

Sproget er en hurdle

De to skuespillerinder Xenia Noetzelmann og Katrin Weisser har også taget springet og er flyttet til Danmark. Begge har en succesfuld karriere bag sig i Tyskland. Men i modsætning til Robert Parr og Thomas Gabrielsson har kvinderne kun boet her kort tid – i henholdsvis to og seks år.

Alle fire skuespillere er dog enige i, at sproget er en hurdle. Der skal arbejdes hårdt på at lære at tale dansk, og man skal turde kaste sig ud i at lave fejl.

"Jeg satte mig for at lære hundrede ord ad gangen," siger Xenia Noetzelmann. "Og jeg prøver konstant på ikke at lyde som en tysker."

Det er faktisk allerede lykkedes for både Xenia og Katrin.

"Nogle københavnere tror faktisk, jeg er jysk," siger Katrin Weisser. "Det tager jeg som et kompliment."

"For første gang her i sommer var der nogen, der ikke kunne placere min accent. Det er jeg stolt over," siger Xenia Noetzelmann. "For da jeg genså traileren til min første forestilling på Teater Momentum på YouTube, krummede jeg tæer. Det lød frygteligt."

Sproget var dog ikke nogen hindring for succes. Forestillingen 'Lige om lidt bliver alting meget sjovere' fik en Reumert for bedste danse-performanceforestilling i 2016. Og Xenia selv blev nomineret for Sæsonens store gennembrud i København af CphCulture.

"Du bliver aldrig dansk skuespiller"

Accenten tvang Robert Parr ud i et skæbnsvangert valg tidligt i sin karriere i Danmark.

"Du vil altid kunne høre, at jeg ikke er dansker," siger Robert Parr.

Da Parr kom til Danmark i 1988 sagde en kollega til ham, at han aldrig ville få en karriere som dansk skuespiller.

"Det var ikke for at være ond. Det var venligt ment. Men det gjorde ondt. For mig er teater mødet med publikum. Det er magisk, og jeg er nærmest afhængig af det. Men jeg måtte indse, at han havde ret. Og jeg begyndte at undervise og instruere," siger Robert Parr.

Han spiller stadig skuespil, men vælger tit at give rollen en engelsk baggrund, så publikum forstår karakteren bedre og ikke sidder og tænker over, hvorfor ham englænderen er med.

"Det er nemmere at tage publikum i hånden og forklare det fra starten," siger Robert Parr.

Fagforening er både forrygende og forfærdeligt

Da Robert Parr begyndte at arbejde i Danmark i slutningen af firserne, var han vild med den kollektive tanke – med gruppeteatret. Men med en engelsk baggrund var det, at alle partout skulle sige, hvad de synes, alligevel lige i overkanten for ham.

"I England skal man holde sin kæft, hvis man ikke har noget virkelig vigtigt at sige. Herhjemme skal alle sige noget. Det skulle jeg lige vænne mig til," siger Robert Parr.

Men det er ikke kun en dårlig ting, at alle medvirkende giver deres besyv med under opsætningen af et teaterstykke.

De gode gamle danske værdier handler for mig om, at alle skal høres. Og det er faktisk godt, for hvis nogen føler sig udenfor, så skaber de problemer senere hen.

"De gode gamle danske værdier handler for mig om, at alle skal høres. Og det er faktisk godt, for hvis nogen føler sig udenfor, så skaber de problemer senere hen. Det kan man jo se i samfundet nu, hvor nogle af de gamle danske værdier som åbenhed, demokrati og tolerance ikke er så stærke længere, og folk, der føler sig uden for det danske samfund, giver problemer. Netop fordi de ikke føler, de bliver hørt," siger Robert Parr.

Xenia Noetzelmann er glad for de danske arbejdsforhold. I Tyskland har hun prøvet at arbejde seks uger i træk uden pause. Sådan er det ikke i Danmark. Og det føles fantastisk.

"I Tyskland måtte jeg gå til ledelsen og sige, at jeg var ved at knække sammen, før jeg fik en fridag," siger Xenia Noetzelmann, der nyder godt af de danske arbejdsregler.

Men samtidig kan hun også få for meget af dem. Hun har oplevet, at man ikke tør bede folk blive et kvarter længere i Danmark, selv om man er midt i noget vigtigt. Eller at man ikke kan sende en assistent ud og hente en rekvisit sidst på dagen.

"Og så tænker jeg: Hallo! Hvorfor er det lige, vi gør det hér? Hvorfor er vi her? Det er for ufleksibelt. Hvis man vil lave det bedste teater som overhovedet muligt, må alle fokusere på det," siger Xenia Noetzelmann.

Savner mod i branchen

Katrin Weisser blev tv-stjerne i Tyskland allerede som 13-årig. Hun blev ved med at lave tv resten af sin skoletid og fortsatte derefter med både at arbejde på scenen og foran kameraet. Nu, næsten tre årtier senere, har hun et imponerende CV bag sig. Og da hun i 2010 valgte at flytte til København med sin mand og to børn, troede hun, at hun ville kunne træde mere direkte ind og arbejde som skuespiller i Danmark.

"Jeg havde ikke forstået sætningen: Danmark er et lukket land. Jeg oplever danskerne som åbne og positive. Og jeg havde nok regnet med, at der ville komme flere tilbud – at tv-serierne og producenterne ville være mere modige – og give mig chancen. Jeg er skuespiller, jeg kan mit håndværk, jeg har stor erfaring, men det har ikke været nemt," siger Katrin Weisser. "Måske var jeg for naiv."

Men det, at hun har fået færre tilbud, har ikke kun været en dårlig ting.

"Jeg har lært at gå ned i tempo. Og det klæder mit arbejde. Jeg elsker at fordybe mig i en rolle – tage tid til at skabe den. I Tyskland arbejdede jeg på et tidspunkt både på scenen om aftenen og på tv om dagen, samtidig med min datter var lille. Det var for meget," siger Katrin Weisser.

Thomas Gabrielsson i 'Livvagterne'. Foto: DR.

Xenia Noetzelmann og Katrin Weisser placerede i efteråret Brechts tekster i vores tid med forestillingen 'Immigranten'.
Foto: Mathias Bojesen.

Hun har til gengæld fået mulighed for at spille roller i Danmark, som hun aldrig har prøvet i Tyskland – blandt andet i 'Torden-skjold & Kold' med pudderparyk og periodekostume. Hun er også begyndt at instruere og har søgt fonde og fået penge til flere forestillinger – den anmelderroste monolog 'Clara', instrueret af Mette Borg og også en Brecht-forestilling, produceret af Sydhavns Teater, som hun spillede i Karenmindes Kulturhus og på Louisiana sammen med Xenia Noetzelmann.

"I Tyskland fik jeg tilbudt mange roller. Og det kunne da være rart, hvis et teater i Danmark ringede mig op og gav mig en rolle. Men jeg giver aldrig op," siger Katrin Weisser. "I stedet for at lade mig stoppe, bruger jeg mit talent og min kunnen på nye måder."

Katrin Weisser får stadig tilbud fra Tyskland og føler, at hun, nu hvor børnene er blevet lidt større, kan sige ja til de mest interessante af dem.

"Jeg vil restarte i Tyskland og tage nogle af de ting med, jeg har lært her i Danmark," siger hun.

Danskerne er mere anarkistiske og hjælper hinanden

Alle fire skuespillere kommer fra traditioner, de hver især synes, er meget anderledes end den danske.

Thomas Gabrielsson lagde mærke til en stor forskel, da han i starten af 00'erne begyndte at lave film og tv.

"Danskerne hjælper hinanden til at blive bedre. Jeg havde meget at skulle have sagt. Jeg måtte som skuespiller godt blande mig. Det blev nærmest forventet af mig. Det er noget, jeg tager med til internationale produktioner. Og jeg opdagede, at danske instruktører inviterer kolleger ind for at kommentere på deres film, inden den er færdigklippet. Film er noget, de er sammen om. Det var ikke sket i Sverige. Der er man mere konkurrenter," siger Thomas Gabrielsson.

Xenia Noetzelmann oplevede også noget exceptionelt anderledes i måden skuespillerne arbejdede sammen i Danmark, da hun begyndte at arbejde på de danske teatre.

"Jeg følte ikke, jeg skulle bruge to uger på at bevise, at jeg var en god skuespiller. Folk respekterede mig med det samme. Der er en større respekt for ens arbejde hér i Danmark, og skuespillerne taler sammen fra starten af. Også selv om de ikke kender hinanden. Desuden mødes danske skuespillere inden en forestilling i en rundkreds og kigger hinanden i øjnene her i Danmark. Det betyder meget, og det er ikke noget, jeg har oplevet i Tyskland," siger Xenia Noetzelmann.

Katrin Weisser har i mange år været stor fan af danske tv-serier og mener meget af det, danske skuespillere kan, kommer

fra Dogmetraditionen, der gør det hele mere naturligt og mere upoleret end i Tyskland.

"Du har mange af de samme slags dialoger i tysk dramatik på tv som i Danmark, men forskellen er, at i Tyskland er skuespillerne sminket i alt for høj grad, og dialogen har elevatormusik liggende under.

EN FANTASTISK EFTERMIDDAG PÅ TEATERMUSEET I HOFTEATRET

Kære Kollegaer. Hvor kommer vi egentligt fra som scenekunstnere? Hvad kan og skal vi bruge vores fælles historie til? Hvordan har teatret udviklet sig gennem tiden, og hvor er vi på vej hen i en tid med besparelser og teaterfusioner?

Søndag d. 8 januar arrangerer Det sociale forbunds udvalg en fælles tur til Teatermuseet i Hofteatret.

Vi mødes kl. 14.00 til en guidet rundtur af museets direktør. Efterfølgende samles vi i salen til en lille uformel snak omkring, hvordan teatret har udviklet sig, set gennem Lily Weiding's øjne - gennem et langt liv i teatrets tjeneste.

Tid og sted : Søndag den 8. januar fra klokken 14.00 til ca. 16.30 på Teatermuseet i Hofteatret, Christiansborg Ridebane nr.18

Arrangementet er gratis, men tilmelding nødvendig senest d. 1/1 2017. Skriv til lijovo@yahoo.dk Vi glæder os til at se utrolig mange af jer. Og husk at sige det til alle jeres søde kollegaer.

Kærlig hilsen Andreas Jebro og Linnea Voss

Der mangler åndedræt i replikkerne. Dansk tv-dramatik virker mere naturligt. Når jeg ser tysk tv, kan jeg nærmest se manuskriptet for mig," siger Katrin Weisser.

Savner instruktørteatret

Robert Parr husker tilbage på tiden i England, hvor man opsatte et stykke på tre uger – ikke syv eller ni uger, som man nogen gange bruger herhjemme.

"Når der er ti dage til en premiere herhjemme, siger man tit: Så, nu skal vi til at stramme ballerne. I England gør man det fra starten af. Skuespillerne møder op og kan deres roller og de fleste af deres replikker inden prøvestart. Det kunne man godt lære af i Danmark," siger Robert Parr.

Thomas Gabrielsson mener, der er noget helt evident forskelligt på dansk og svensk dramatisk tradition.

"Danskerne bygger videre på Holberg og på revyen. Alt kan der laves grin med. Svenskerne står derimod på skuldrene af Strindberg og Bergman. De tør alvoren på en helt anden måde," siger Thomas Gabrielsson.

Han er hverken for eller imod den danske ironi – det, at man kan lave sjov med alt, men ser den som et fænomen, der er nødvendig at lære at kende og forstå som udlænding.

For Xenia Noetzelmann handler forskellen på dansk og tysk teater meget om, hvem der er i fokus. Da hun kom til Danmark, var hun overrasket over, at det var skuespillerne, der stod øverst på plakaten. Og ikke instruktøren. Det er omvendt i Tyskland.

"Jeg kan godt savne instruktørteatret lidt," siger Xenia Noetzelmann.

"En kunstnerisk proces er jo ikke demokratisk. Og nogle gange i Danmark kan jeg se skuespillere stå på scenen og spille for sig selv. Og jeg tænker, ja, du er god, men du lægger ikke mærke til dine medskuespillere, og du ignorerer instruktionen i forhold til sceniske billeder. Det bliver nogle gange til, at en masse skuespillere spiller hvert sit. Hvis teater skal betyde noget, skal være en helt særegen kunstart, der kan fortælle historier på en helt speciel måde, så skal man bruge det sceniske mere. Man skal gøre, hvad instruktøren siger og stole på det sceniske udtryk, i stedet for at stå og spille sit eget – for selv om man er god, bliver forestillingen måske ringere af det."

BLÅ BOC

Thomas Gabrielsson

Alder: 53

Født: 1963, Göteborg, Sverige. Vokset op i Bjuv uden for Helsingborg

Nationalitet: Svensk

Uddannelse: 1987, Skuespiller, Mesterlære ved Teatro Potlach i Rom

Thomas Gabrielsson ser sig selv som skandinav. Han sejlede som ung mellem Danmark og Sverige som skibskok, fik danske venner og flyttede i kollektiv i Jylland. Han kom i kontakt med Odinteatret og følte sig draget af det fysiske og frie teater.

Thomas Gabrielsson slog sit navn fast i dansk teater, da han lavede monologen *Ondskaben* på Teater La Balance i 1998. I 2001 fik han sin første filmrolle i Ole Christian Madsens *En kærlighedshistorie*. Som svensker. Gabrielsson har måttet kæmpe lidt for at få lov til at spille dansker på film og tv. I starten var han som regel udlænding – og bad guy.

CASTING OG FILM WORKSHOP

Ved Rie Hedegaard

Savner du de rette værktøjer til at optimere dine casting muligheder?

Vi tilbyder et fem dages intensivt kursus på Studiet i København med følgende indhold:

- Håndtering af selve casting situationen - hvordan tager jeg selv ansvar?
- Skuespillerens individuelle arbejde - den personlige forberedelse.
- Kameraforståelse, replikbehandling og dialog træning.
- Udenlandske produktioner - hvordan forbereder man sig til en international casting?
- Samlet kick off til branchen anno 2017.

Til at understøtte det internationale modul, vil der være gæstebesøg på kurserne hen over foråret af:

Caspar Phillipson / JFK i Jackie.
Lars Mikkelsen bl.a. i House of Cards.
Pilou Asbæk bl.a. i Game of Thrones.
Instruktør Mads Kamp Thulstrup med bl.a Arvingerne og Bedrag.

Kursusdatoer 1. halvår 2017:

23.-27. januar, 6.-10. februar,
20.-24. marts, 24.-28. april, 15.-19. maj.

Læs mere på: www.studiet.eu
Tilmelding: castingriehedegaard@gmail.com

Gramex midler kan søges.

BLÅ BOC

Xenia Noetzelmann

Alder: 34

Født: 1982, Bad Urach, en lille by ved Stuttgart

Nationalitet: Tysk

Uddannelse: 2008, Hochschule für Schauspielkunst Ernst Bausch, Berlin, Tyskland

Xenia Noetzelmann forlod i 2014 en loven- de karriere i Tyskland med fast arbejde på Düsseldorfer Schauspielhaus for at spille med i Markedet er ikke noget sted på Det Kgl. Teater, instrueret af Elisa Kragerup. Derefter blev hun en del af Momentum 9.0 i Odense. Hun valgte at komme til Danmark på grund af sin danske kæreste, men planen var at tage tilbage til Tyskland igen. Xenia Noetzelmann er kun blevet her, fordi hun indtil videre har været i arbejde lige siden.

BLÅ BOC

Robert Parr

Alder: 59

Født: 1957, Salisbury, Wiltshire, England

Nationalitet: Engelsk

Fast bosat i Danmark siden 1989

Kunstnerisk leder af Teatret Fair Play siden 1992

Uddannelse: 1983, MA Drama and Theatre Arts – Leeds University 2011, Kunst- og kulturleder diplomuddannelsen – Scene- kunstens udviklingscenter, Odsherred

Robert Parr flyttede til Danmark på grund af en kvinde. Havde hun været spansk, var han flyttet til Spanien. Men selv om forholdet hurtigt gik i stykker, blev han hængende. Han var tiltrukket af det danske børneteater og påbegyndte snart et samarbejde med Michael Ramløse, der er administrativ leder på Teatret Fair Play – og som Parr kalder 'dansk børneteaters Godfather'.

Robert Parr arbejder som både skuespil- ler, dramatiker og instruktør.

BLÅ BOC

Katrin Weisser

Alder: 41

Født: I den lille by, Celle, i Niedersachsen

Nationalitet: Tysk

Uddannelse: Katrin Weisser har stu- deret ved Hamburg Stage School, men afbrød uddannelsen på grund af for meget skuespilarbejde.

Katrin Weisser valgte at flytte til Dan- mark med sin mand, operasangeren Peter Lodahl og to børn i 2010, inden pigerne startede i skole. Hun forlod en imponerende karriere i Tyskland, som startede allerede, da hun var 13 år. Katrin Weisser har været med i Ar- vingerne, Tordenskjold & Kold og har høstet store roser for monologen Clara – indre stemmer, der spillede første gang på Hofteatret i København i 2013.

MINDEORD

Skuespilleren Flemming Larsen døde den 18. august. I februar fik han konstateret kræft i spise- røret. Lægerne havde regnet med at de kunne ope- rere, desværre viste det sig ikke at være tilfældet. Under hele sygdomsforløbet udviste Flemming stor åndelig courage.

Flemming var min ven – munter og skarp, med sans for livets glæder. Musikken stod hans hjerte nær – guitaren blev hans livsledsagerske. Med den over skulderen rejste han i sin ungdom ud i verden og hjem igen til hans første møde med dansk tea- ter, en rolle i 'Jesus Christ Superstar', som førte til Statens Teaterskole – der igen fire år senere ledte til Århus Teater, hvor Flemming i en årrække bl.a.

slog sine folder. Noget i ham trak i andre retning- er – allerede tidligt havde han mødt sin mester. De store spørgsmål i livet: filosofi, metafysik og religion optog ham, det var som gik der en dyb strøm igennem ham for at nå længere ind, få større indsigt i det at være menneske. Aktivt trænede han sit sind ved meditation. Det kom ham til gode, det sidste stykke ad vejen. Han boede de sidste år i Sorø på Holbergvej i "Holberghus" – som jeg så passede denne adresse som fod i hose til den skuespiller Flemming var.

Ære være hans minde.

Marianne Tønsberg

KOMMENDE KURSER I DSF STUDIO

MED FOKUS PÅ DIT HÅNDVÆRK

ÅBEN STUDIO

Fri træning for 200 kr. i København og 100 kr. halvårligt i Aarhus.

Musicaldans

Sofie Akerø, mandage fra 30/1 og Kim Ace Nielsen fra 3/3

Vision og karriere

Ulla Munk, tirsdage 31/1, 7/3, 4/4, 2/5

Filmskuespil

Kasper Barfoed, onsdage fra 27/1

Manuel Stemmebehandling

Naja Månsson fra 3/3

AARHUS:

Filmskuespil

Aage Rais, mandage fra 6/2

HOLD ØJE MED KOMMENDE KURSER:

Showreel

Bo Dalum, 24/1 og 7/2, frist 6/1

Få optaget og klippet din scene af professionel fotograf og få en færdig digital showreel, som du kan bruge i markedsføring og som præsentation. Bo Dalum er uddannet fotograf og klipper og har lavet flere kort- og noveldefilm, men arbejder også som tilrettelægger, producer og historiefortæller.

Forumteater og kommunikationstræning

Dorte Højsted, 4-5/2, frist 6/1

Weekendkursus i skuespillerens interaktive rolle. På dette kursus får du helt praktisk prøvet de redskaber, du som interaktiv skuespiller har brug for. Du får indblik i, hvad der kræves og hvad du kan blive udsat for i forumteatre, konsulentfirmaer og på offentlige institutioner.

Dorte Højsted er uddannet skuespiller og har i mange år arbejdet indenfor teater, film og tv. Sideløbende har Dorte valgt at fokusere på det interaktive teater og har specialiseret sig inden for forumteater.

Stress workshop

Katrine Herforth, 2/2, frist 16/1

På workshoppen får du indblik i de grundlæggende stresssignaler og på hvorfor stress opstår. Igennem øvelser får du viden om din egen stresssituation og brugbare råd til forebyggelse af stress. Katrine Herforth er uddannet skuespiller og certificeret stresscoach og coach og har arbejdet i den danske tv-branche i mere end 20 år.

Tv- og filmskuespilworkshop

Charlotte Sieling, 25-26/2, frist 30/1

Hvordan udnytter vi bedst vores potentiale i arbejdet foran kameraet?

Metodeworkshop

Kamilla Wargo, 27-31/3, frist 6/2

Skabelse af scenisk materiale med monologen i centrum.

Castingworkshop

Anja Philip, 4-6/4, frist 27/2

Få konkrete værktøjer i værktøjskassen og optimer dit potentiale i en castingsituation.

Improvisation II workshop

Ole Boisen, 22-23/4, frist 15/3

Weekend-workshops for øvede improskuespillere.

Musical sangworkshop

Perrin Manzer Allen, 25-29/4, frist 17/3

Opnå større forståelse af din sangstemme og bliv præsenteret for en række brugbare værktøjer og teknikker.

Voice workshop with Patsy Rodenburg

15-16/6, frist 24/4

Work on how to prepare for speaking and performing Shakespeare.

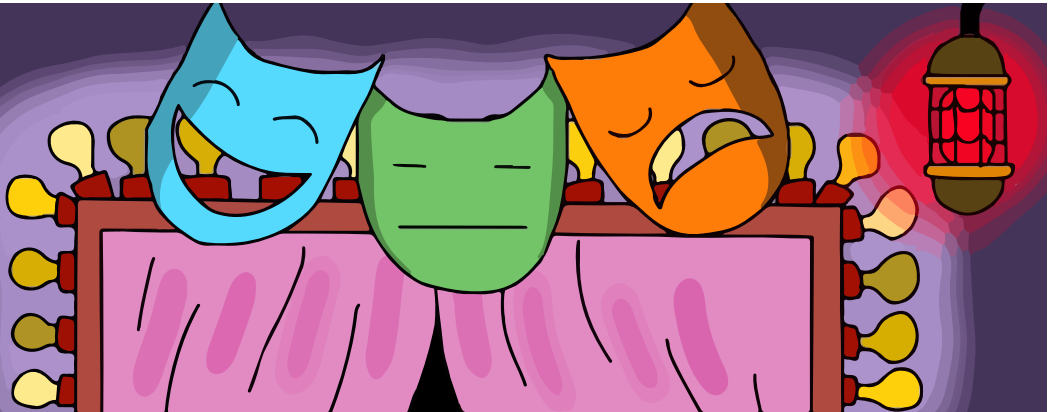
Læs mere om kommende kurser, frister og tilmeld dig på skuespillerforbundet.dk/DSF Studio

LÆS MERE OG TILMELD DIG KURSERNE PÅ
SKUESPILLERFORBUNDET.DK/DSF STUDIO

D'O'INK

Af Mikkel Stubbe Teglbjærg

DEN SVENSK
TANKE OM
LIGESTILLING
MELLEM
KØNNENE
BREDTE SIG
SENERE OGSÅ
TIL DET
SVENSK
TEATERMILJØ

En minister, der kæmper for os

Så fik vi en ny kulturminister. Det er den sjette i min tid, så ind mellem går tingene altså hurtigt, og det kan være svært at få skabt dialog og resultater. Jeg har ikke lagt skjul på, at jeg var ganske uenig med Bertel Haarder, men vi nåede faktisk til sidst til en forståelse og fik en fornuftig dialog om både fremtiden for kunsten og de nye muligheder for arbejdspladser. Derfor kan det lige umiddelbart synes som et tilbageslag, når dialogen nu afbrydes, og vi i forbundet skal forholde os til en ny minister.

Men der er nu en stor fordel ved kulturminister Mette Bock: Hun har efterhånden været kulturordfører i en del år, hun er kendt for at mene noget – faktisk en hel del om kunsten, og hun blander sig i debatten. Det, synes jeg, er positivt. Jeg har før talt med hende, og det er næppe alt vi er enige om. Men jeg har opfattet hende som et menneske, der lytter og ikke er fastlåst i sine meninger.

Der er nok, vi gerne vil i dialog om: Vi vil gerne fortælle om vores arbejdsvilkår – for at få dem forbedret. Vi foreslår et pilotprojekt, der skal afdække de positive effekter ved at kunstnere arbejder inden for de offentlige systemer; hospitalsvæsenet, fængselsvæsenet, forsvaret for nu at nævne nogle stykker. Der er store udfordringer med ligestilling inden for vores branche, vi er skattemæssigt udfordrede (nuvel – det er skatteministeren, men alligevel), vi har udfordringer med de nye platforme og med den øgede digitalisering, ophavsretten og kunstneriske rettigheder. Der er nok at tage fat på.

En af de væsentlige ting, det bliver interessant at tale med ministeren om er, hvordan vi får kunsten endnu højere op på den politiske dagsorden. Her drejer det sig ikke (kun) om finansieringen, men om anerkendelsen af kunstens betydning i samfundet – som motor, underholder, som samler og dialogskaber.

Og mit fromme håb er, at ministeren vil tale om kunsten lige så ofte og lige så højt, hun overhovedet kan. At hun vil kæmpe med næb og klør for sit område, som et ministerium, der er lige så væsentligt for samfundet, som finansministeriet.

Mit ønske er også, at ministeren har modet til at droppe silotænkningen mellem ministerierne og gøre, hvad hun kan for at gøre samarbejde mellem ministerierne imellem bedre. Kunsten

og kulturen bevæger sig nemlig på stort set alle områder, så det er væsentligt og vil kunne bruges konstruktivt.

Ministeren har på et tidspunkt udtalt at DR skal slankes. Jeg mener

ikke, at besparelser er et mål i sig selv, men jeg er enig i, at det kan være fornuftigt at se på konstruktioner, og se om penge bliver brugt mest hensigtsmæssigt. Jeg er ikke nødvendigvis altid fortalende for, at tingenes tilstand ikke kan ændres, men målet skal ikke være at spare i sig selv – men at spare på administrationen, så der bliver flere penge til kunsten. Det har altid været vores ønske. Men det er – med årene – kun blevet sværere.

En minister som kæmper for os, en minister med visioner for kunsten, med evnen til at lytte, med mod til at tage beslutninger på et oplyst grundlag. Det er sådan en minister, jeg ønsker mig og glæder mig til at sige velkommen til.

Katja Holm

Foto: Karoline Lieberkind

**DUBBING-KURSER
HOLDER FLYTTEDAG**

**Lars Thiesgaards dubbing-kurser
i Odsherred flytter i det nye år
til Østerbro i København.**

**Information og tilmelding:
lthiesgaard@gmail.com
www.studiet.eu**

TEATER V

TEATRET ST. TV

POLITIKEN

UNGT TEATERBLOD

SKAKMAT

KULTURKUPEEN

KULTURTID

KULTURKONGEN.DK

12. - 14. JAN

JYDSKE VESTKYSTEN

KULTURKUPEEN.DK

TEATRET MØLLEN

EN MAND DER HEDDER OVE

19. - 21. JAN

NORDJYSKE

PELLE KOPPELS DRAMATISERING AF JANNE TELLERS UNGDOMSBOG

CPH CULTURE

PLUSDAGE.DK

FORBRUGERMANIA

KULTURKONGEN.DK

TEATERAVISEN

UNGT TEATERBLOD

INTET

30. JAN - 31. MAR